um frumvarp til laga um tekjuskatt og eignarskatt.

Frá minni hl. fjárhagsnefndar.

Ég er andvigur frumvarpi þessu að því leyti, er það fer í bága við frv. til l. um tekjuskatt og eignarskatt, er þm. Ísaf. (HG) flytur og einnig liggur fyrir nefndinni. Það frumvarp álít ég yfirleitt betur samið frá skattfræðilegu sjónarmiði og fyllra og því betur fallið til þess að vera undirstaða til umræðna og, ef þörf þykir, breytinga. Þótt meiri hl. nefndarinnar fallist á þetta að nokkru leyti, með því að taka upp ýmsar breytingar við þetta frv. úr hinu, þá eru þó þær breytingarnar enn fleiri, er nauðsyn ræki til að bæta við, t. d. um innheimtu skattsins, dráttarvexti, fresti í Reykjavík, framtalsskyldu, samningu skattskrár o. fl.

Meiri hl. nefndarinnar hefir gert þá breytingu á frumvarpinu, að einungis helmingur útsvars og tekju- og eignarskatts skuli teljast skattskyldar tekjur, og einn nefndarmaður (SE) jafnframt komið með brtt. um, að allt útsvar og tekju- og eignarskattur skuli dragast frá skattskyldum tekjum. Flutningsmenn gerðu ráð fyrir, að hækkun sú á skattinum, er leiddi af því, að útsvör og tekju- og eignarskattur inu væri ekki frádráttarhæft, mundi bæta fyrir ríkissjóðnum þá rýrnun skattsins, er leiddi af hækkun persónufrádráttarins. En nái þessi brtt. meiri hl., hvað þá heldur brtt. þm. Dal. (SE), fram að ganga, hlýtur skattuppheðin til ríkissjóðsins að lækka verulega frá því, sem nú er, eða með öðrum orðum, ef gjöld ríkissjóðs haldast óbreytt, stefnir þetta beint að hækkun tolla. Slíka stefnu tel ég mjög hættulega og fjarri öllu réttu, þar sem þessi skattur hefir undanfarið ekki numið nema 11—12% af skatttekjum ríkissjóðs.

Þá álít ég einnig óhæft það fyrirkomulag tekjuskattsins um hlutafélög, sem nú gildir og meiri hl. nefndarinnar heldur óbreyttu. Það skapar mikil forréttindi fyrir hlutafélög þau, er nú þegar hafa safnað sér miklu hlutafé og varasjóði á kostnað hinna smærri félaga, sem eru að auka hlutafé sitt og safna sér varasjóðum. Tel ég miklu réttara, eins og er í frv. þm. Ísaf. (HG), að sami skattur gildi um hlutafélögin eins og einstaklinga af sömu skattskyldum tekjum, en mismunurinn milli félaganna og einstaklinganna komi aðeins fram í mismunandi frádráttarreglum.

Meiri hl. nefndarinnar játar, að með frv. þm. Ísaf. »væri að vísu séð betur fyrir tekjuþörfum ríkissjóðs«, en heldur því hinsvegar fram, að »sveitar- og bæjarsjóðir stæðu þá tekjusneyddir eftir með jafnstóran hluta af útgjöldum til opinberra þarfa og áður«. Nægir til þess að sýna, hversu fjarri réttu máli þetta er, að benda á 57. gr. í frv. þm. Ísaf., þar sem heimild er fyrir sveitar- og bæjarsjóði að taka 50% álag á tekjuskattinn og fá þriðjung eignarskattsins, sem þá innheimtist þeim að kostnaðarlausu. Gjaldgeta þjóðarinnar minnkar ekkert við það, þótt breytt sé um tekjustofna. Með frumvörpum þm. Ísaf. er að vísu meiri tekna aflað með beinum sköttum, tekju- og eignarskatti og fasteignaskatti, heldur en með frumvarpi 1. þm. N.-M. (HStef) og 1. þm. Skagf. (MG), en hinsvegar nemur lækkun tolla eftir tillögum hans mun meira en hækkuninni nemur.

Ríkissjóður fær jafnt. Gjaldgeta almennings til sveitar- og bæjarsjóða getur því ekki minnkað. Hjá allri alþýðu manna eykst gjaldgetan verulega vegna þess, hversu þungbærir tollarnir á nauðsynjavörum eru nú fyrir efnalitið fólk. Með réttu má segja, að þótt skattafyrirkomulag það, sem fram kemur í tillögum þm. Ísaf., komi meira við efnamennina en tillögur 1. þm. N.-M. og 1. þm. Skagf., þá minnki gjaldabyrðin þó yfirleitt, vegna þess að verzlunarálagningin á þeim hluta tollanna, sem niður fellur, hverfur.

Ég álít, að það sé varla ómaksins vert að semja upp skattalögin fyrir svo smávægilegar breytingar, sem meiri hl. nefndarinnar vill láta ganga fram, og legg því til, að frumvarpið sé felld.

Það, sem ég álít aðalatriðið í þessum málum, er, að kröfur þjóðarinnar um réttlátara skattafyrirkomulag nái fram að ganga, og mun ég því leggja með því, að frv. þm. Ísaf. nái fram að ganga, ef hitt fær ekki byr í þinginu.

Alþingi, 18. marz 1930.

Héðinn Valdimarsson.